

Gilles Michiels
De Standaard, 19 december 2023

Kannibalisme, voer voor discussie

© Fred Debrock

In het grillige *Varkensstal* peuzelen de mensen – of zijn het varkens? – elkaar op.

Gilles Michiels

In 2015 enceneerde Piet Arfeuille [Ivanov](#) van Tsjechov. Geen stuk over een grote verzetsheld, zou je denken, tenzij je Ivanovs onvermogen om te handelen leest als bewuste reactie tegen een maatschappij gefixeerd op productie en prestatie.

Een soortgelijk enigma is Julian (Pieter Verelst), de jongeman uit *Varkensstal*. Iedereen heeft zo zijn script voor hem klaar: zijn vader wil dat hij de zaak overneemt, zijn moeder dat hij van straat geraakt, zijn woke vriendin Ida dat hij de straat opgaat om te betogen. Julian trekt zich terug, in de dode hoek van andermans verbeelding. Is het verlamming of simpelweg integriteit?

Varkensstal is een bewerking van *Porcile*, de theatertekst (1967) en film (1969) van Pier Paolo Pasolini. De Italiaanse intellectueel schetst er twee verhalen waarin de personages letterlijk geconsumeerd worden. In het ene gaat Julian, mensenmoe, tussen de varkens op een boerderij leven. In het andere doolt een kannibaal die zelfs zijn vader opeet.

© Fred Debrock

Voor deze Malpertuis-productie gaat Arfeuille voornamelijk met het eerste verhaal aan de slag. Hij verplaatst de actie naar een hedendaagse setting – zie het bewustzijn over privileges of koloniaal onrecht en de strijd tegen neoliberale labels. De cast van *Varkensstal* dolt met genderrollen: Tania Van der Sanden speelt een man, David Geysen en Ananda Dev Vaes kruipen in vrouwelijke personages.

Toch valt ook deze voorstelling uiteen in twee delen. Het eerste deel steunt op een bevreemdende poging tot dialoog. Geloofwaardig is het niet altijd, zo kun je maar moeilijk aannemen dat Ida en Julian een koppel vormen. Arfeuille werpt via zijn twistende figuren wel terechte vragen op. Met welke politieke bril bepalen we wat burgerlijk ongehoorzaam is? Waarom veroordelen we de ene actie als kannibalisme en vieren de andere als slim ondernemerschap?

Verrassend genoeg laat het intuïtieve tweede deel zulke reflecties los. Nu zijn de personages alles wat ze in een sociale context onder de mat vegen. En laat Julian de helft van dit stuk onder een tapijt liggen. Dat beeld blijft bij na *Varkensstal*: de nihilist die zich verzet tegen elke ideologie, en dat alleen kan door zich erbij neer te leggen. *Food for thought*.

Varkensstal Piet Arfeuille/Theater Malpertuis Nog te zien in Malpertuis (Tielt) op 15-16/12 en in Schouwburg Kortrijk op 19/12, Op tournee in 2024.